

**Initiatiefgroep Duurzaam Opgewekt Ellecom
De Friedhof 18
6955BP ELLECOM**

Gemeente Rheden
t.a.v. de Gemeenteraadsleden
6994ZJ DE STEEG

Ellecom, 5 december 2020

Betreft: Oriënterende Raadsvergadering 8 december 2020

Geachte raadsleden,

Wij begrijpen van betrokken ambtenaren dat er in de oriënterende raadsvergadering van 8 december opnieuw gesproken wordt over de Handreiking Energie en Landschap, en dan in het bijzonder over het participatietraject. In dat kader zouden wij u willen verzoeken onze indrukken en ervaringen met het participatietraject tot dusver bij de behandeling te betrekken. Want wij zijn in ieder geval nog niet erg gelukkig met de manier waarop het traject tot op heden verloopt.

Waar zit onze onvrede? Dat is in vier punten samen te vatten.

1. Het is onduidelijk wat de gemeente met onze input doet.

Op 29 augustus schreven wij voor het eerst een brief aan wethouder Klomberg. Vol vragen en argumenten m.b.t. de uitgangspunten van het gemeentelijke beleid, het draagvlak onder de bevolking en de inpassing van zonnevelden in de Ellecomse Polder. De brief ging vergezeld van een goed onderbouwde cultuurhistorische waardestelling van de polder, die de Raad later ook van ons heeft ontvangen. Tot op heden, 3 maanden later, hebben we helaas geen inhoudelijke reactie op deze case mogen ontvangen. Onze inbreng 'wordt meegenomen', maar wat dat in de praktijk betekent blijft onduidelijk.

De initiatiefgroep Duurzaam Opgewekt Ellecom heeft *zelf* de onafhankelijke, gemeentelijke commissie cultuurhistorie - de officiële adviseur van het college van B&W inzake cultuurhistorische waarden - moeten vragen om een advies uit te brengen m.b.t. haar waardestelling. Toevalligerwijs zal dat in de commissievergadering van 8 december zijn, gelijktijdig met de raadsvergadering. Ons doel van de behandeling is het wegnemen van het eventuele vooroordeel dat onze waardestelling gekleurd zou zijn door 'not in my back yard' sentimenten. Dat is ook niet zo, want hij is grotendeels gebaseerd op onderzoek dat in opdracht of op verzoek van de gemeente zelf is verricht (zie hieronder) en laat nog steeds in een aanzienlijk deel van de polder ruimte voor de inpassing van kleinschalige zonnevelden, zoals beoogd door de gemeente.

Op 17 november hebben wij opnieuw een brief aan de wethouder gestuurd, ditmaal als reactie op de ons toegezonden, gemeentelijke (concept)analyse Handreiking Energie en Landschap. Deze brief en de bijbehorende stukken (cultuurhistorische case, ecologische case, een scan van het vigerende beleid en aangepaste zoekruimtekaarten) voegen wij voor u ter informatie als bijlagen bij deze mail. Op deze brief hebben wij overigens ook nog geen antwoord mogen ontvangen, maar dat kan natuurlijk nog komen!

2. De participatie gaat over participatieproces

'Heeft de gemeente helemaal niets van zich laten horen?', zou u zich kunnen afvragen als u leest dat er geen inhoudelijke reactie is gekomen op onze brief van eind augustus. Dat is niet het geval. Er zijn in de tussentijd meerdere gesprekken geweest met ambtenaren en de wethouder. Opvallend is dat er na ons eerste gesprek door de gemeente geen verslagen meer worden gemaakt. Wat nog meer opvalt, is dat de gesprekken met de gemeente steeds gaan over het beleidsproces en het proces van participatie, maar niet over de inhoud van het beleid. Dat is natuurlijk een veilig, maar ook tamelijk onbevredigend gespreksonderwerp. Na vaststelling van de handreiking is iedereen het participatieproces vergeten, maar de handreiking zelf zal de komende ca. 25 jaar bepalen waar windmolens en zonnevelden mogelijk zijn; waar het opwekken van energie prevaleert boven andere belangen.

Op 18 november is er een online bespreking geweest met de programmamanager duurzaamheid en de projectleider van de handreiking, die wat meer inhoudelijk van aard was. In dat overleg, dat nog steeds meer het karakter had van 'ophalen' i.p.v. een dialoog, gaven de betrokken ambtenaren impliciet toe dat de huidige contour van het zoekgebied in de Ellecomse Polder zich moeizaam verhoudt tot cultuurhistorische waarden en de gebiedsvisie Avegoor. Tegelijkertijd vertelden ze dat de wethouder de mogelijkheden echter zo breed mogelijk wil houden. Kennelijk is dat de reden dat het gesprek zich focust op het proces, en dat de contour in de Ellecomse Polder op basis van onze inbreng nog niet aangepast is. En dat brengt ons op ons volgende punt...

3. We vrezen dat het eindresultaat al vaststaat

Wij volgen de behandelingen in de Raad op de voet en willen graag enkele indrukken met u delen. Daartoe volgen hieronder nu eerst enkele (letterlijke) citaten uit de oriënterende vergadering van 6 oktober, die online is terug te kijken.

1:05:49, mevrouw Hunink: 'Om te voorzien in de totale energievraag, moeten we gaan kijken naar duurzame opwek. Grote duurzame opwek. En dat kan door de aanleg van zonnevelden of het plaatsen van windmolens. Maar waar in onze gemeente passen die nou? Er zijn al locaties aangewezen. Maar op welke manier kunnen we dat goed doen om die plekken goed leefbaar te houden en zonder afbraak te doen aan de natuur. Hierover willen we de komende paar maanden in gesprek met inwoners.'

1:25:18, de heer Klomberg: 'Ja kijk, interessant thema wat de heer Geelen aanreikt. Kijk, participatie hè, je hebt een aantal vormen van participatie. Dat moet je goed onderscheiden. Gaat het om daadwerkelijk om laten we zeggen het traject nu naar het landschap. Van hoe gaan we dat procesmatig vormgeven? Daar gaan we de komende periode over praten. En daar is laten we zeggen ook participatie kunnen de bewoners gewoon in meedenken en meepraten over hoe gaan we het inpassen en waar? Dat is het idee ervan. En dan hebben we een beleidskader. En u gaat erover beslissen.'

1:26:40, de heer Klomberg: 'En dan ligt daar een beleidskader. Daarna gaat het om daadwerkelijke projecten. Ik noem maar als voorbeeld, stel, laat toch maar even, nou ja misschien toch een zonneveld in de buurt van Spankeren of Dieren wat nu als zoekgebied ingetekend is in de RES. Stel dat daar een ontwikkelaar komt die zegt "ik wil daar een zonneveld neerleggen", dan start het participatietraject op wat we feitelijk in het beleidskader hebben vastgesteld van "zo zou het moeten". Dan is het de bedoeling dat inwoners daarover meedenken en meepraten.'

Als we deze citaten achter elkaar zetten, dan lijkt het alsof de bestuurlijke koers is:

- de locaties zijn aangewezen - de kaarten die in februari van dit jaar voor het eerst zijn gepresenteerd zullen ongewijzigd worden vastgesteld;

- participatie kan nu alleen gaan over het beleidsproces, niet over de inhoud (dat zou overeenstemmen met onze ervaring tot dusver);
- burgerparticipatie over de wijze van inpassing is pas voorzien bij concrete initiatieven en zal dan niet met de overheid, maar met een (commerciële) ontwikkelaar zijn.

Als het bovenstaande onverhoopt klopt, dan is de opdracht die aan ambtenaren is meegegeven: de burgers het gevoel geven dat zij gehoord zijn zonder wijzigingen in het beleid aan te brengen. Dat zou natuurlijk geen participatie zijn, maar wel verklaren waarom de bijeenkomsten meestal het karakter hebben van 'nogmaals uitleggen waarom het toch echt allemaal nodig is'.

4. Het concept-beleid incompleet en inconsequent?

Laten we vooropstellen dat we het uiteindelijke Beleidskader Energie en Landschap, waarvan we de indruk hebben dat er al geruime tijd een concept is, nog niet mogen hebben ontvangen. We kunnen ons dus alleen uitlaten over de kaarten en over (concept)analyse Handreiking Energie en Landschap, die we wel in bezit hebben en die bedoeld is als nadere onderbouwing van het beleid. Toch hebben we op basis van die stukken al de indruk dat het gemeentelijke beleid in wording incompleet en mogelijk zelfs inconsequent wordt.

Zo zijn in de zoekruimtekaarten niet alle relevante beperkingen opgenomen en ontbreekt het stapeleffect van meerdere beperkingen in de overzichten. Bovendien spreekt de analyse zichzelf soms tegen. Zo dienen initiatieven voor zonnevelden in de Ellecomse Polder, aan de waardevolle dorpsrand, bijvoorbeeld bij te dragen aan de versterking van de aanwezige kwaliteiten ten aanzien van landschap en erfgoed en mogen deze niet ten koste gaan van deze waarden (pag. 43). Maar tegelijkertijd maakt de analyse in de gehele polder – van beek tot snelweg en van Ellecomsedijk tot Eikenstraat – onder de genoemde condities wel de weg vrij voor zonnevelden. In het middendeel van de polder (zie kaart pag. 36 cultuurhistorische waardestelling) zijn echter vanwege de zichtlijnen, de openheid, de verdiepte ligging t.o.v. het dorp en de noodzaak tot waterberging helemaal geen initiatieven denkbaar die aan deze voorwaarde voldoen!

Daarnaast voldoen zonnevelden in het hart van de Ellecomse Polder ook niet aan acht à tien andere gemeentelijke beleidsstukken, maar daar zullen we vanwege de lengte van dit bericht hier nu niet op ingaan. We praten u graag bij!

Wat vragen wij u?

Ons streven is een participatieproces waarin wij een inhoudelijke dialoog kunnen voeren over de plaats van zonnevelden en windmolens en de wijze van inpassing, waarna we van de gemeente vernemen of en hoe dat is verwerkt zodat we daarop nog kunnen reageren. Idealiter is het gemeentelijke beleid straks niet zo ruim mogelijk om ontwikkelaars te faciliteren, maar juist al zo specifiek mogelijk om de maatschappelijke onrust weg te nemen. Het maximaliseren van mogelijkheden kan immers ook het maximaliseren van maatschappelijke weerstand betekenen. Beleidskaarten die op onderdelen afwijken van de allereerste kaarten die in februari aan de inwoners gepresenteerd werden, zouden het meest tastbare bewijs van een succesvolle en serieuze participatie zijn. En een fundament voor draagvlak.

U zou ons daarbij kunnen helpen door van de wethouder de toezegging te vragen dat de contouren van de zoekgebieden op de kaarten op grond van input van inwoners zullen verschillen van de eerst gepresenteerde kaarten. En door hem te vragen het conceptbeleidskader vóór vaststelling met de inwoners te delen en te bespreken. Pas dan zal duidelijk worden wat de precieze impact op het Rhedense landschap zal zijn en wat burgers daarvan vinden.